

KREDO

Třetí role českých vysokých škol

IPN KREDO

Doplňkový úkol XI.

Miroslav Brada

Workshop KREDO, Mladá Boleslav, 8. 9. 2015

www.kredo.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Parametry výzkumu

- on-line google dotazník
- 6 otázek s předdefinovanou odpovědí a 7 otevřených otázek
- realizován v červnu 2015

Obsah dotazníku byl koncipován na základě syntézy různých pojetí (konceptualizací) třetí role. Základ představují dvě nadnárodní konceptualizace, UNESCO a OECD, a další, jako je například PRIME–OEU Project (Laredo, P., 2007) nebo na národní úrovni třetí role definovaná (přímo i nepřímo) v Bílé knize terciálního vzdělávání (2008) a ve vysokoškolském zákoně (111/1998 Sb.).

Třetí role - intro

Základ představují dvě nadnárodní konceptualizace, UNESCO a OECD

- **UNESCO**

V pojetí OECD je třetí rolí, vedle vzdělávání a výzkumu, **služba veřejnosti** (OECD, 2007, s. 39). Bližší analýza však ukazuje, že se jedná především o **službu společnosti regionálních provozovatelů průmyslu a obchodu, případně zaměstnavatelů jako takových**. Vysokoškolské instituce jim vycházejí vstříc tím, že se více propojují s regionem a v něm také aplikují vědění, které vytvářejí.

- **OECD**

Třetí rolí vysokoškolských institucí v pojetí UNESCO je kriticky **zhodnotit příčiny a následky vzniku globálních problémů**, ale také kriticky nahlédnout i samotnou představu, že současné rozvojové paradigma představuje jediný možný pohled na svět. Vědění a výzkum vznikající v rámci třetí role má vést k řešení problémů a zmenšování sociálních a ekonomických rozdílů mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi.

Souhrn výsledků výzkumu

Celkový počet odpovědí: **263**

Počet VŠ, které dotazník vyplnily: **46**

Respondenti podle pozice ve škole:

• člen vedení VŠ nebo fakulty	146	55,5 %
• vedoucí katedry nebo ústavu	33	12,5 %
• akademický nebo vědecký pracovník	29	11 %
• administrativní pracovník	55	21 %
• student	0	0 %

CO ROZUMÍTE POD POJMEM „TŘETÍ ROLE VŠ“?

Shrnutí odpovědí

- **vše, co směřuje vně univerzity;**
- **role univerzity ve vztahu ke společnosti nad rámec role vzdělávací a výzkumné;**
- **propojení studia s praxí;**
- **spolupráce s podnikatelskou sférou;**
- **působení VŠ v rámci regionu;**
- **nastavení výukového modelu s ohledem na aplikaci teoretických vědomostí v praktické sféře;**
- **partnerství s lokálními subjekty veřejného a soukromého sektoru;**
- **aktivity celoživotního vzdělávání (U3V, Dětská Univerzita);**
- **působení ve společenském životě, ovlivňování a modifikace svého okolí;**
- **kultivace společnosti, prosazování morálních hodnot, etiky a udržitelného rozvoje.**

Citáty pro inspiraci

*„Otázkou je, zda službu veřejnosti nazývat třetí rolí - **nedokážu si představit smysluplnou existenci vysoké školy, která by nesloužila ku prospěchu veřejnosti** - a to navíc v případě, že je z veřejných prostředků financována. Dovolil bych si parafrázovat Tomáše Baťu - **vzdělávání jako služba veřejnosti** - ačkoliv každá lidská činnost posouvající naši společnost dále by měla být službou veřejnosti.“*

*„**Nový název (marketing) pro to, co VŠ dělají od středověku.** Nežijeme ve vzduchoprázdnu, takže spolupráce a soužití s odbornou praxí, stejně jako se státní správou a samosprávou a dalšími „stakeholders“, je samozřejmostí v každodenní činnosti všech VŠ.“*

MĚLI JSTE DOPOSUD MOŽNOST SEZNÁMIT SE BLÍŽE S NĚKTEROU Z DEFINIC „TŘETÍ ROLE“ PUBLIKOVANOU ORGANIZACEMI, JAKO JE NAPŘÍKLAD UNESCO, OECD, V BÍLÉ KNIZE TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ AJ.?

POKUD ANO, PŘI JAKÉ PŘÍLEŽITOSTI, RESP. V JAKÉM KONTEXTU, JSTE SE S DEFINICÍ SETKALI?

Shrnutí odpovědí

- Dozvěděl jsem se v Bílé knize terciárního vzdělávání 13,6 %
- Dozvěděl jsem se díky IPN KREDO 15,8 %
- Dozvěděl jsem se během vyplňování tohoto dotazníku 3,4 %

Překvapující je vysoké procento respondentů, kteří získali povědomí o významu tzv. „třetí role“ díky činnosti IPN KREDO.

**PRACOVALI JSTE SYSTEMATICKY S
DEFINICEMI "TŘETÍ ROLE" PODLE UNESCO,
OECD AJ. PŘI STANOVENÍ CELKOVÉ
STRATEGIE VAŠÍ VŠ V RÁMCI IPN KREDO?**

**POKUD JSTE S NĚKTEROU Z TĚCHTO
DEFINIC "TŘETÍ ROLE" PŘI STANOVENÍ
STRATEGIE VAŠÍ ŠKOLY V RÁMCI IPN
KREDO PRACOVALI, UVEĎTE PROSÍM JAK.**

Shrnutí odpovědí

Jako systematickou hodnotí práci s definicemi třetí role 55,3 % respondentů průzkumu.

- **v rámci práce na strategických materiálech školy (strategické plány rozvoje univerzity, akční plány a rozvojové plány, dlouhodobé záměry);**
- **spolupráce s praxí;**
- **inovace studijních programů s ohledem na potřeby praxe a uplatnitelnost absolventů;**
- **spolupráce s městem, regionem;**
- **na základě definicí podle Bílé knihy terciárního vzdělávání;**
- **aktivity celoživotního vzdělání, U3V;**
- **transfer znalostí a technologií a společensky odpovědného působení;**
- **škola využívala třetí roli, ale nenazývali jsme ji tak.**

Citáty pro inspiraci

*„Skutečná společenská odpovědnost naší školy spočívá v **kultivaci člověka, duchovního a kulturního klimatu** a v chápání našeho oboru ne jako pouhé zábavy zaměřené na kapitalizaci a tržní úspěšnost, ale jako nehmotného statku, který je uchováván díky tradici a jejímu oživování v živoucích bytostech tak, aby kulturní odkaz historie promlouval i v současnosti, aby jej dnešní lidé byli nejen schopni recyklovat, ale skutečně žít a tím uchovávat. V tomto pojetí se tak naše vize spíše blíží konceptualizaci UNESCO a konceptu **udržitelného rozvoje**, ovšem přeneseného z oblasti čistě environmentální do oblasti duchovní kultury.“*

*„Hlavní prioritou školy je **vytvářet mezi studenty vhodné podnikatelské prostředí** pro vznik start-up. Škola nabízí vědomostní pomoc i praktické zkušenosti učitelů a technické zázemí.“*

*„Pracujeme s tématem třetí role spíše **intuitivně**, nikoliv na základě výkladu definic.“*

REFLEKTUJE CELKOVÁ STRATEGIE VAŠÍ ŠKOLY „TŘETÍ ROLI“ TAK, JAK JI DEFINUJE NĚKTERÁ Z OFICIÁLNÍCH DEFINIC, NAPŘÍKLAD UNESCO NEBO OECD?

POKUD TŘETÍ ROLI REFLEKTUJE, JAKÝM ZPŮSOBEM?

Shrnutí odpovědí

Celková strategie školy reflektuje třetí roli podle 85,8 % respondentů průzkumu.

- **budování dobrého jména VŠ ve vnějším prostředí;**
- **popularizační práce;**
- **přirozeně bez potřeby oficiálních definic;**
- **byly nastaveny měřitelné cíle a výstupy VŠ, nastavena kritéria výkonnosti a kvality;**
- **napojení školy na specifické zaměstnavatele i na město;**
- **materiály bereme jako výchozí, nikoliv jako závazné pro tvorbu strategie. Spíše se snažíme přizpůsobit podmínkám prostředí ČR;**
- **rozvoj univerzity třetího věku (U3V).**

Citáty pro inspiraci

*„Strategie naší školy coby školy "**průmyslové**" reflektuje zejména třetí roli, jak je definována OECD, nicméně "**umělecký**" aspekt naší školy zohledňuje i širěji uchopené působení na společnost, blízké definici UNESCO..“*

*„Jelikož se nejedná o koherentně vymezenou oblast, chápeme třetí roli poměrně široce a očekáváme, že teprve **později bude tato přesně vyspecifikována** a pojata úžeji.“*

*„Bez reflexe třetí role fakulty a vysoké školy to prostě ani nejde! **Třetí role se automaticky uplatňuje prakticky ve všem, o co se snažíme vně univerzity.**“*

*„Škola třetí roli naplňuje především v návaznosti na definici/koncepci OECD: vnímá potřebu spolupráce s aplikační sférou, kterou mohou naši studenti obohatit svým **experimentálním přístupem k zavedeným modelům práce.**“*

**VYUŽÍVÁ VAŠE ŠKOLA SYSTEMATICKY
AKTIVITY V RÁMCI TŘETÍ ROLE NEBO
JEJICH VÝSTUPY VE SVÉ KOMUNIKACI?**

**POKUD AKTIVITY NEBO VÝSTUPY V RÁMCI
TŘETÍ ROLE V KOMUNIKACI VYUŽÍVÁ,
JAKÝM ZPŮSOBEM?**

Shrnutí odpovědí

Jako systematickou hodnotí práci s definicemi třetí role v rámci komunikace školy 55,3 % respondentů průzkumu.

- **prezentace školy v médiích;**
- **oslovení potencionálních uchazečů;**
- **působení ve vztahu k ZŠ a SŠ;**
- **spolupráce s podniky nejrůznějšího typu a zaměření;**
- **propojení všech pracovišť univerzity;**
- **strategický nástroj při grantových soutěžích;**
- **komunikace vůči veřejnosti, státní správě, partnerským organizacím;**
- **popularizace vědy.**

Citáty pro inspiraci

*„Před několika lety byla univerzita v rámci regionu vnímána spíše jako **nedobytná pevnost**, která se regionu příliš neotvírá. Spolupráce vně univerzity byly sporadické, spíše na úrovni jednotlivých fakult. V posledních letech se tato situace zásadně mění a otevřenost univerzity je v některých oblastech výborná, v jiných má značné rezervy.“*

*„Jelikož struktura studijních programů VŠ je velmi široká, existují zde **vazby v rámci třetí role dle zaměření jednotlivých fakult** na partnery v průmyslu, veřejné správě, bankovníctví, designu, zdravotnických a neziskových subjektech, partnerských školách atd.), které jsou oboustranně výhodné.“*

**POUŽÍVÁTE VE SVÉM STRATEGICKÉM
ŘÍZENÍ NĚKTERÉ INDIKÁTORY, KTERÝMI
MĚŘÍTE ÚSPĚŠNOST REALIZACE AKTIVIT
SPADAJÍCÍCH DO TŘETÍ ROLE VAŠÍ VŠ?**

**POKUD INDIKÁTORY POUŽÍVÁTE, UVEĎTE
PROSÍM JAKÉ.**

Shrnutí odpovědí

Měření úspěšnosti realizace aktivit spadajících do třetí role potvrzuje 59,1 % respondentů průzkumu.

- každá aktivita je jiného charakteru - nemáme zavedenou metodiku na hodnocení;
- počet a finanční objem získaných grantových prostředků;
- předložené a přijaté patenty;
- počet zahraničních studentů;
- počet studentských stáží v komerční sféře;
- míra zaměstnanosti absolventů;
- počet výstupů v médiích (monitoring tisku);
- počet účastníků popularizačních akcí;
- počet úspěšných transferů technologií;
- objem finančních prostředků získaných z komercializace;
- počet inkubovaných firem;
- počty podpořených start-up projektů;
- počty zájemců o kurzy CŽV a U3V.

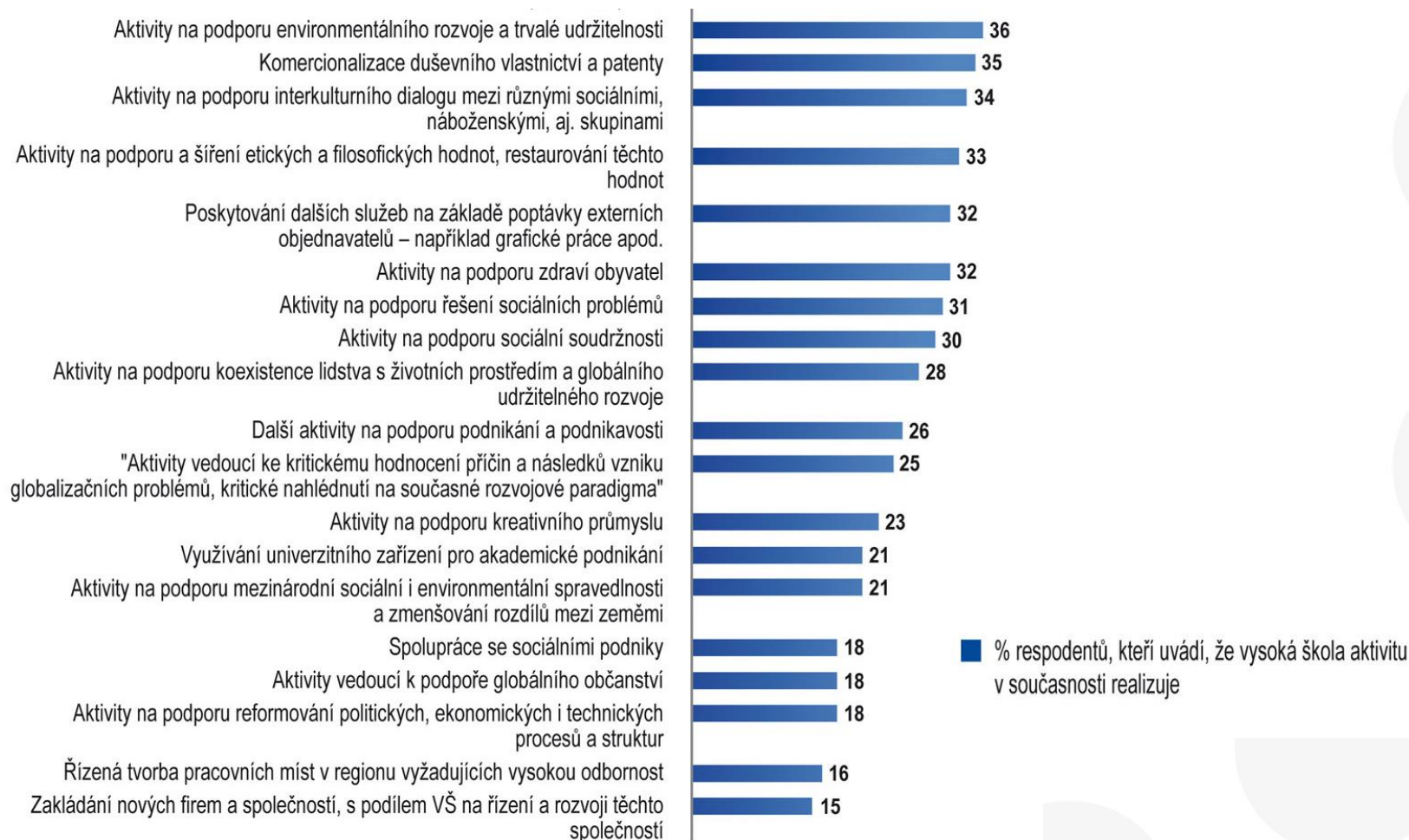
Hlavní závěry I. – SOUČASNOST – nejčastěji realizované aktivity

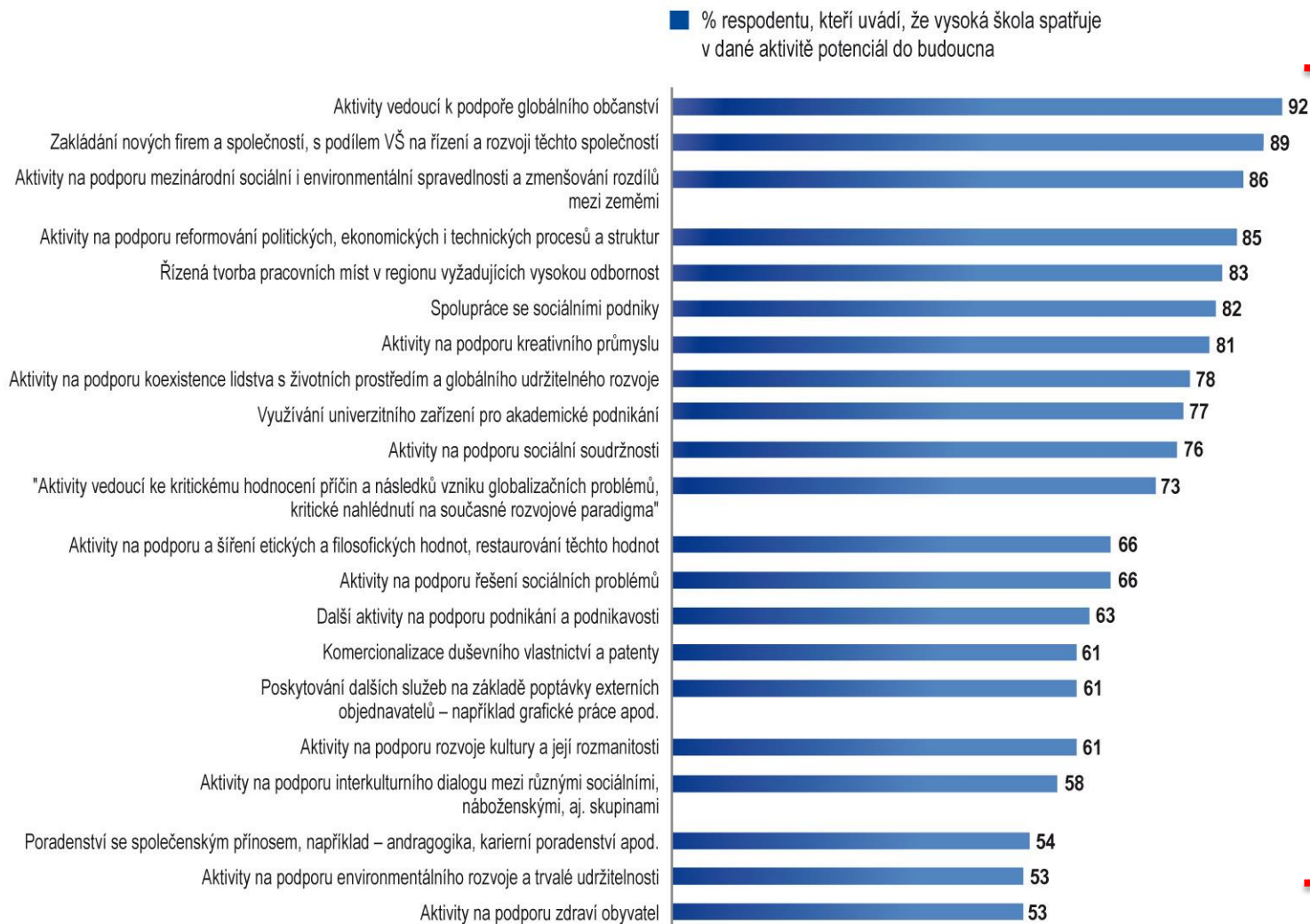
■ % respondentů, kteří uvádí, že vysoká škola aktivitu
v současnosti realizuje

Hlavní závěry II. – SOUČASNOST – **nejméně často** realizované aktivity

Hlavní závěry III. – největší budoucí strategický potenciál

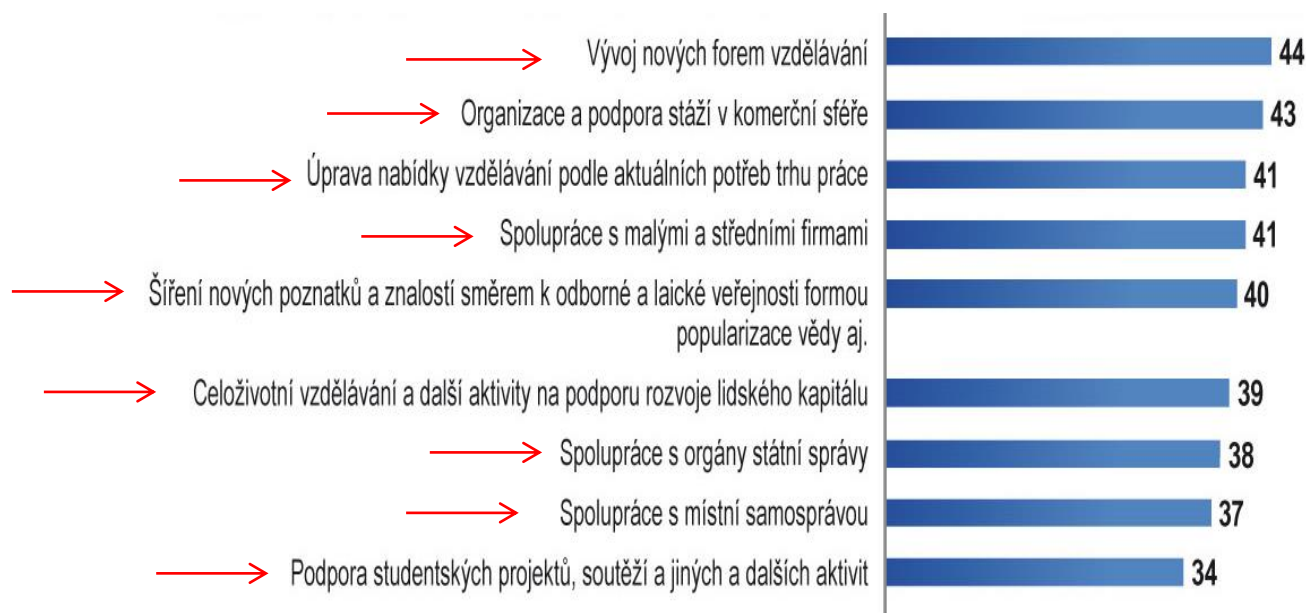

Výrazný
nárůst
spektra
aktivit i
snahy škol
tyto
realizovat

Hlavní závěry IV. – nejmenší **budoucí strategický potenciál**

■ % respondentů, kteří uvádí, že vysoká škola spatřuje v dané aktivitě potenciál do budoucna

KREDO

Děkujeme za pozornost!

Miroslav Brada

Alena Hanzelková

Tým KA 05 IPN KREDO

www.kredo.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ